GDYBY WOJNY NIE BYŁO — relacja ze spotkania z Ziemowitem Szczerkiem

Cham z kulą w głowie to „kryminał noir dziejący się w alternatywnej rzeczywistości”.

Tak definiuje swoją najnowszą powieść Ziemowit Szczerek — pisarz, dziennikarz, historyk, tłumacz, zdobywca Grand Prix Festiwalu Kryminalna Warszawa. „Posłuchaj, drugiej wojny światowej nie było. Warszawa nigdy nie została zniszczona, dzisiaj pod łukami triumfalnymi spacerują Polacy, Żydzi i Ukraińcy. Warszawa — Buenos Aires Słowiańszczyzny — swego tanga nikomu nie szczędzi. Ale teraz, teraz to miasto, które nie przegrało, spływa krwią. Ulica szepcze o Kubie Hieroglifie i spisku tajnych stowarzyszeń. Kolejne trupy bez głów walają się po ulicach, a świat pogrąża się w chaosie. Kary, słuchaj, to sprawa dla ciebie. Ten ktoś zabija równie dobrze jak ty. I chce z tobą wyrównać rachunki. Kary, ty jesteś bękart, zdrajca i dezerter. Ale jesteś też detektyw, więc rusz tyłek i zajmij się tym. Przestań chlać i wstawaj. Trupy nie będą czekać”.

Co by było, gdyby Warszawa nigdy nie została zniszczona? Czy Polska byłaby zupełnie innym krajem, czy może znowu trafilibyśmy na identyczne, a może nawet bardziej dramatyczne antagonizmy? Według Ziemowita Szczerka, patrząc na dzieje wielu krajów europejskich, mamy do czynienia z faktycznie istniejącymi historiami alternatywnymi.

O obsesji polskości, konfliktach, absurdach, wrogości i przemocy połączonej ze specyficznie pojmowanym mesjanizmem rozmawiał z autorem Darek Foks. Pretekstu do dyskusji dostarczyła książka *Cham z kulą w głowie* —„powieść o manipulacji, zawłaszczaniu i tym specyficznym dla Polski podążaniu drogą jakichś krańcowości, które wcześniej czy później doprowadzają do konfliktów.”

Żydzi, Ukraińcy, Polacy — w wizji świata stworzonej przez pisarza słychać nie tylko echa naszej prawdziwej historii, ale również wydarzeń aktualnych, dziejących się tuż obok. To prowadzi do pesymistycznej konkluzji, że niektóre wydarzenia to nie przypadek. Nie zależą od mniej czy bardziej nieszczęśliwych zbiegów okoliczności, ale są konsekwencją tego, jacy, jako społeczeństwo jesteśmy. Jednak daleki jest od jednoznacznego oceniania Polski. Ma wiele wyrozumiałości do polskiej historii. Zajmuje go także historia Europy Środkowej i Wschodniej, wraz z jej geopolitycznymi, historycznymi i kulturowymi dziwactwami. To temat na tyle rozległy, że trudno go wyczerpać. Ziemowit Szczerek zdradził zebranym na spotkaniu miłośnikom literatury, iż obecnie pracuje nad kolejnymi książkami i historia detektywa Franciszka Karego będzie kontynuowana w kolejnych tomach.

Spotkanie autorskie z Ziemowitem Szczerkiem zostało zorganizowane w ramach projektu „Dyskusyjne Kluby Książki w Małopolsce w roku 2021”, realizowanego przy wsparciu finansowym Instytutu Książki.

